

ЗАПИСНИК

од прво продолжение на 5–та седница на Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги
одржано на 24.02.2021 година

Присутни членови на Советот на Агенцијата преку видео конференциска врска: Лазо Петрушевски претседател на Советот на АААМУ, д-р Милаим Фетаи заменик на претседателот на Советот на АААВМУ, м-р Алма Машовиќ, Лазар Трајчев, Зоран Фиданоски, д-р Методија Јанчески и Селвер Ајдини.

Отсутни членови на Советот на Агенцијата: /

На седницата преку видео конференциска врска беше присутен д-р Зоран Трајчевски директор на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

Присутни од Стручната служба: м-р Драгица Љубевска, д-р Андриана Скерлев Чакар, м-р Магдалена Давидовска Довлева, Маја Дамевска, м-р Ружица Бошнакоска Јотевска, д-р Ивана Стојановска.

Други присутни: /

Г-дин Петрушевски го отвори првото продолжение на 5-та седница на Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги. Седницата започна во 15:30 часот и се одржа преку видео конференциска врска.

Г-дин Петрушевски објасни дека од 5-та седница остана уште една точка која се одложи, а тоа е Информација во однос на преземените активности од страна на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги од аспект на имплементација на Законот за употреба на јазиците („Службен весник на РМ бр.07/19).

Г-дин Трајчевски објасни дека на барање од пред некоја седница од страна на г-дин Фетаи заменик на претседателот на Советот на АААВМУ, изработена е оваа информација. Таа е доста комплексна и содржи 8 страници. Во таа насока ја замоли раководителката на Секторот за правни работи д-р Андриана Скерлев Чакар во кратки црти да ја објасни.

Раководителката на Секторот за правни работи д-р Андриана Скерлев Чакар објасни дека на 14 јануари 2019 година беше објавен овој Закон во Службен весник и следствено на тоа требаше полесно да се имплементира во рамките на институциите во државата. Исто така, во АВМУ од Агенцијата за примена на јазикот беше доставен допис кој содржеше анкетен прашалник кој бараше одговор на одредени прашања колку АВМУ ги имплементирала одредбите од овој Закон. Тоа беше и повод вработените од Секторот за правни работи да се обратат до колегите од Агенцијата за примена на јазикот и притоа одржале работен состанок на кој ги појасниле одредени одредби од самиот Закон. Заемно двете институции заклучиле дека некогаш одредбите не се доволно јасни, односно дека можат да бидат различно толкувани при примената. Исто така на тој состанок заеднички заклучиле дека е предизвик за сите институции да се имплементира овој Закон затоа што има многу одредби кои побаруваат и финансиски и човечки ресурси и секој преземен чекор во насока на негова имплементација е особено важен. На работниот состанок со колегите од Агенцијата за примена на јазикот, од нивна страна беше поздравена досегашната имплементација на Законот во Агенција за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги. Воедно оствариле и една директна линија со нив за комуникација, односно еден вработен од Агенцијата за примена на јазикот чие име

и контакт се споделени со вработените од АВМУ, ќе биде секогаш на располагање за прашања и во „од“ заеднички да се договараат околу имплементацијата или начинот на имплементација на одредена одредба од Законот. Во информацијата јасно е наведено кои одредби во колкава мера се имплементирани и што е направено или преземено за понатамошно имплементирање на одредени одредби. Доколку има мислење дека некои работи не се доволно објаснети рече дека стои на располагање и ќе одговори на поставените прашања.

Г-дин Петрушевски се заблагодари за прецизното објаснување. Рече дека и минатиот пат спомнал дека материјалот е многу детален, се гледа колку работи треба да се завршат и колку до сега е сработено.

Г-дин Ајдини рече, како што кажал и директорот, оваа иницијатива потекнуваше од заменик претседателот проф. Фетаи, но рече дека сега ќе го земе правото прв да се јави за збор. На почетокот нагласи дека е добро што Агенцијата години наназад и пред да се донесе овој Закон покажуваше спремност некои материјали да бидат преведени на албански јазик. Како на пример материјали за медиумска писменост, а во одредени случаи и во писмена форма комуницираше и на албански јазик. Но, бидејќи Законот за употреба на јазиците е ставен во временска рамка согласно член 23 и ставови 1 и 2, добро е што Агенцијата преземала конкретни чекори и иницијативи за појаснување на одредени дилеми и во овој контекст. Секторот за правни работи изразиле спремност со Агенцијата за употреба на јазиците и подготвеност за интензивирање на меѓусебниот дијалог и понудата од страна на Агенцијата за употреба на јазиците за разрешување на дилеми или други проблеми кои би се појавиле при имплементирање на овој Закон. Во материјалите се цитирани членови од Законот за примена на јазиците, на пример некои ставови од членовите 6, 7, 8, 9, 17, 19 и 23 кои се имплементирани во неколку категории како делумно, во целост, неприменета обврска и обврски имплементирани во голема мера. Оттука се гледа дека имплементирањето на овој Закон не е толку лесно но не би требало да се гледа како многу сложен и комплексен процес иако за него се потребни човечки ресурси и материјални средства. Рече дека во овој дел сака да наведе една критика од страна на медиумите која му е упатена директно на него во врска со Правилниците наменети за радиодифузерите. Смета дека не претставува потешкотија да се преведат на албански јазик оти тоа е многу битно за работата на радиодифузерите. Можеби рече нема услови сега за сега, но се понуди самиот да даде придонес да ги преведе материјалите на албански јазик. Во контекст на дискусијата што ја имаше рече дека пред неколку дена беше одбележан Меѓународниот ден на мајчиниот јазик и се организираше тркалезна маса. Како констатација беше донесено дека нашата држава се смета за пример на законските можности со цел употреба на мајчиниот јазик. И тој се надева дека со повеќе вложени напори доследно во пракса може да се примени Законот за употреба на јазиците.

Г-дин Петрушевски му објасни на г-дин Ајдини дека со одличен тон ја слушнал неговата дискусија, но не и преку видео, бидејќи сликата била „замрзната“. Не знае дали и кај другите членови видео конекцијата со г-дин Ајдини била таква, но ако е така му предложи да го ресетира компјутерот и повторно да се поврзе. Во текот на објаснувањето, кај г-дин Ајдини се отстранија пречките со видео конекцијата.

Г-дин Фетаи рече дека е добро што оваа точка ја има на дневен ред и според она што е приложено во Информацијата се гледа дека имало потреба порано да се направи оваа работа и на некој начин да се освежат обврските кои произлегуваат од примената

на овој Закон. Овој Закон е донесен точно пред 2 години и рече дека не би се повторувал околу позитивните ефекти и тоа што е сработено бидејќи тоа го истакнал г-дин Ајдини, во смисла дека Агенцијата одработила односно го имплементирала на некој начин албанскиот јазик кога е во прашање веб страницата и слично. Според она што го гледа во Информацијата и членовите од Законот кои се изнесени, не сака да даде некоја тешка квалификација околу формулациите кои се изнесени, во смисла на „делумно имплементирана обврска“. Напомена дека не се тие обврски, тие треба да гласат „делумно имплементирани законски обврски“. Обврска може да се употребува за некоја полесна форма, како на пример не е средена архивата, не е средено нешто во неговата канцеларија, не е нешто регулирано. Објасни дека станува збор за законски обврски кои децидно ги обврзуваат тие кои се обврзани да го имплементираат Законот започнувајќи од директорот и понатаму секој во секторите. Драго му е дека од Агенцијата за имплементација на јазиците се спремни да и излезат во пресрет на АВМУ во смисла на реализација на овие законски обврски, посебно за оние делови на Законот кои не побаруваат дополнителни финансиски средства или дополнително нови вработувања.

Забелешка: Во текот на дискусијата на г-дин Фетаи се појави технички проблем со неговата интернет конекција и снима тон и слика. Г-дин Петрушевски му се јави на мобилен телефон за да се информира што всушност се случува. Г-дин Фетаи му објаснил дека му се исклучил компјутерот на што му предложил да го ресетира.

Г-дин Фиданоски рече доколку му се дозволи додека г-дин Фетаи повторно се вклучи на седницата би сакал да ја искаже неговата дискусија. Ја поздравил добиената Информација за која рече дека во детали е објаснето за тоа до каде е имплементацијата на Законот за употреба на јазиците и сега поточно се знае што е имплементирано. Потенцира дека е добро што и Агенцијата за примена на јазиците искажала волја за кооперативна соработка со АВМУ. Смета дека во иднина почесто на сцена ќе биде таквата соработка и дека условно речено со нивна асистенција или логистика, но со реализација на АВМУ во скоро време ќе се добие она што значи законска можност за службена употреба на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од населението во Македонија како што стои во законскиот текст, односно за албанската заедница во нашата држава. Без дилема тоа право им следува, така е нотирано и во Уставот и во овој Закон. Напомена дека од него лично ја имаат неговата поддршка и верува дека во скоро време како институција, како регулатор Агенцијата ќе профункционира во полн капацитет и во однос на ова прашање. Посочи дека не е првпат, но секогаш кога станува збор за ова прашање, г-дин Ајдини го потсетил бидејќи пред некој ден бил Светскиот ден на мајчиниот јазик, уште еднаш ќе го афирмира како информација односно како став она што го искажал неколку пати наназад. Тоа се однесува на промоција и унапредување на македонскиот јазик што според него со други зборови значи дека тогаш кога ќе се создаде можност во Агенцијата да биде вработен лектор кој правописно би ги прегледувал сите документи и сè што излегува како информација односно текст, а што е со логото на АВМУ. Смета дека лекторот и е потребен на оваа институција, а можноста кога ќе се создаде би требало и да се искористи.

Г-дин Петрушевски повторно му се јави на мобилен телефон на г-дин Фетаи и ги известил членовите дека заменикот имал проблем со интернет конекцијата и се обидува повторно да се приклучи на седница.

Г-дин Фетаи го отстрани техничкиот проблем и ја продолжи неговата дискусија. Во насока на Информацијата рече дека останува да се поттикне она што не е сработено

да се сработи и во таа смисла била и неговата дискусија. Смета дека ставената формулација не е соодветна и првпат ја сретнува бидејќи не ја забележал до сега во разните материјали кои ги прочитал. Таа е дека треба да се имплементира овој Закон но како што е наведено „ослободен од временска рамка“. Не знае од каде произлегува таа формулација кога за имплементација на Законот има формирано инспекција и санкции во таа насока. Начелно рече дека Законот треба да се примени. Потоа се осврна на член 3 од Законот за употреба на јазиците дека сите избрани функционери како на пример тој како албанец, Законот овозможува и го обврзува да може на седниците на Советот да зборува на албански јазик и при тоа да има симултан превод како што се прави во Собранието и во другите институции. Напомена дека сака тоа да се спроведе и рече дека има едноставно решение, за еден оспособен и стручен преведувач да се отвори оглас и милион работи ќе ги нема, како на пример таа флоскула – „делумно применета“ законска обврска. Тој преведувач денес ќе беше тука на седницата и ќе преведуваше. И сите други материјали како сметките и други материјали кои сервиски може да се подготват еднаш и потоа не е потребно повеќе да се преведуваат на албански јазик и само ќе се надополнуваат со нови информации. Побара едно вработување за кое рече дека не изискува големи материјални средства. Рече дека во Информацијата е направена една пресметка односно за превод на една страница е потребно 600,00 денари и објасни дека за тоа малку се насмеал. Рече дека нема да се преведуваат некои службени документи нотарски од надвор па секоја запирка да се гледа. Објасни дека не треба да се ангажира таква Агенција за превод за секојдневните работи. Ќе има вработено преведувач во АВМУ кој ќе го работи тоа. На крајот рече дека ќе ја заокружи неговата дискусија со тоа што од директорот г-дин Трајчевски ќе побара овој предлог да го разгледа за да се објави конкурс за вработување на еден оспособен професионален преведувач за албански јазик кој ќе ги врши и другите работи како лекторирање, преведување, ќе биде на седници на Совет и со тоа ќе се реши овој проблем.

Г-дин Петрушевски на сите им се заблагодари за дискусијата и го затвори продолжението на 5-та седница.

Бр. 02-583/36
01.03-2021 година
С к о п ј е

**Агенција за аудио и
аудиовизуелни медиумски услуги
Претседател на Советот**

Лазо ПЕТРУШЕВСКИ